

Vijf stappen om buitenruimte te

Een stappenplan om een groene buitenruimte in te richten, kan scholen helpen om meer aandacht aan de buitenruimte te besteden. Studulski en Both (2009) hebben het stappenplan uit het boek 'Vrij spel voor natuur en kinderen' als uitgangspunt genomen en waar nodig aangevuld. De vijf fases uit het stappenplan worden kort besproken en toegelicht met praktijkvoorbeelden.

Fase 0 Breng potentiële hulptroepen in kaart

Veel gemeenten stimuleren een groene buitenruimte. De gemeente Den Bosch stimuleert bijvoorbeeld kleine en duurzame bedrijven. Manon Nederpelt is tuinarchitect en ontwierp een plan om een groene buitenruimte te ontwerpen. De gemeente Den Bosch ziet de kansen van een groene buitenruimte en heeft Manon daarom de opdracht gegeven om met een school een groene buitenruimte te ontwerpen. Voor initiatieven, kijk bijvoorbeeld op <http://www.fonds1818.nl/content/groene-schoolpleinen>

Fase 1 Ga op zoek naar mogelijkheden

Er zijn al veel scholen die een prachtige buitenruimte hebben gerealiseerd. Je kunt al veel mooie voorbeelden bekijken. Veel scholen zijn trots op hun buitenruimte en willen ervaringen graag delen met andere scholen en kinderdagverblijven. Mooie voorbeelden vind je op:

- <http://www.springzaad.nl/geslaagdevoorbeelden.php>
- <http://www.bs-debeemd.nl/index.php?page=main.php?id=-1>
- <http://www.rotterdam.nl/groenschoolpleinbasisschooldezonnehoek>
- http://www.rotterdam.nl/project:bassisschool_de_klimop_en_de_provenier

Fase 2 Haal voordeel uit praktische zaken

Een goede balans vinden tussen veiligheid en uitdaging is van groot belang bij het ontwerpen van een buitenruimte. Een mooi voorbeeld is het aanleggen van een ongelijk pad. Het pad bestaat uit bijvoorbeeld grind, stenen, keien, boomstammen enz. Voor kinderen is dit een ontdekkingsavontuur. Ze leren om op te letten tijdens het lopen, ervaren verschillende ondergronden en beleven hier mooie avonturen. Doordat de hoogteverschillen minimaal zijn, is het wel een veilige ontdekkingsstocht. Weten waar een schoolomgeving aan moet voldoen:

kijk op http://www.speelnatuurenveiligheid.nl/rapport_speelnatuur_en_veiligheid.pdf

Fase 3 Betrek verschillende partijen bij het ontwerp

Kinderen gaan uiteindelijk spelen en leren in de buitenruimte. Zij hebben zelf al veel ideeën over de buitenruimte. Ook ouders en buurtbewoners krijgen met de buitenruimte te maken. Zij kijken hier vanuit een heel andere invalshoek naar dan de kinderen en kunnen een waardevolle inbreng hebben in de ontwerpfase. Leerkrachten en pedagogisch medewerkers gaan uiteindelijk met de kinderen werken in de buitenruimte, ook van hen kan inbreng worden gevraagd.

m een groene verwezenlijken.

Kindcentrum de Hoven heeft studenten van de HAS gevraagd om een inventarisatie van ideeën bij kinderen, ouders en buurtbewoners te maken.

Een groep studenten heeft samen met kinderen kijkdozen, tekeningen en collages gemaakt. Hierin konden de kinderen hun ideeën laten zien over de buitenruimte. Door kinderen eerst uit te leggen wat je allemaal kunt doen met een buitenruimte, kwamen er veel ideeën. Niet alleen bij het speelkwartier, maar ook voor andere momenten. De ideeën werden door studenten uitgewerkt en omgevormd tot een maquette. Onderdelen die kinderen graag in de buitenruimte wilden, werden los in de maquette geplaatst. De kinderen kunnen deze maquette steeds opnieuw zelf inrichten. De betrokkenheid bij het ontwerpen van de buitenruimte werd hierdoor erg hoog. De ideeën van de kinderen werden ook aan de tuinarchitect gepresenteerd.

Voor ouders en buurtbewoners werd een ouderavond georganiseerd. Aan de hand van de thema's spelen, educatie, water, sport, energie en voedsel schreven ouders hun ideeën op. Bij ieder thema bedachten zij mogelijkheden bij de verschillende seizoenen. Ouders dachten heel breed, waardoor verrassende ideeën naar boven kwamen. De ideeën werden door de HAS-studenten verwerkt en gepresenteerd aan de ouders, buurtbewoners en tuinarchitect.

Fase 4 Betrek verschillende partijen bij de aanleg

Het grote werk wordt vaak uitbesteed aan aannemersbedrijven, maar ook ouders en buurtbewoners kunnen helpen bij de aanleg van de buitenruimte. Zo werden bijvoorbeeld op de Beemd in Schijndel tijdens de boomplantdag bomen geplant door kinderen uit de bovenbouw. De betrokkenheid bij deze bomen was erg groot, doordat kinderen ook wilden weten welke bomen zijn planten, hoe deze bomen verzorgd moeten worden en ook wat de bomen hun op gaan leveren, zoals een lekker stuk fruit.

Fase 5 Betrek verschillende partijen bij het onderhoud

Wanneer kinderen zich verantwoordelijk voelen voor de buitenruimte, zullen zij deze met meer respect benaderen. Veel scholen verdelen de buitenruimte over de verschillende groepen. Op deze manier krijgt iedere groep de verantwoordelijkheid voor een deel van de buitenruimte. Kinderen kunnen bijvoorbeeld de tuin onkruidvrij houden, zorgen dat het grind op de goede plekken blijft, planten water geven enz.

Literatuur

Leufgen, W., & van Lier, M. (2007). *Vrij spel voor natuur en kinderen*. Jan van Arkel.
Studulski, F., & Both, K. (2009) *De brede school en groene speelruimte. Een korte handreiking*.
Gevonden op http://www.stichtinggoase.nl/literatuur/doc/doc_92.pdf op 30 januari 2011.